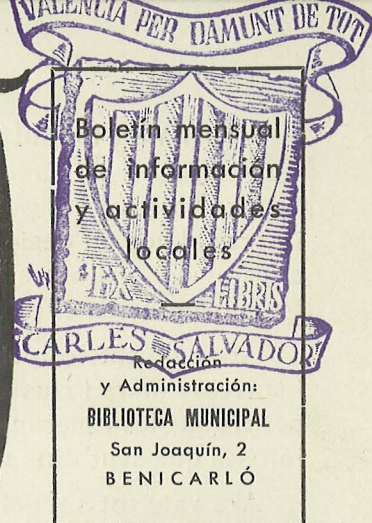

Año I Número 2

Septiembre, 1953

BENICARLÓ

NÚMERO
EXTRAORDINARIO

DEDICADO A LAS

Fiestas Patronales.

Les veus de la terra

Poema premiado en el Primer Certamen Literario

I

La partença

Benicarló tot dorm. Dormen les hortes
i dorm la mar, al lluny, sota la lluna.
Camí del tren tancades són les portes
per places i carrers. No s'ou ninguna
veu ni soroll. Un jove amb sa maleta
comença a anar pel món; sembla que fuig.
De qui? Per qué? La vida li es estreta
en aquet poble humil que li fa enuig.

Son esperit es jove e inquiet,
i ell vol trobar amplíssim horitzó
per apagar en ell la noble set
que té son cor d'humana ambició.

L'estació, en silenci. Tot es calma.
A dalt, al cel, la lluna i les estrelles.
Passen els àngels bruns portant la palma
de la foscor per entre les llums vermelles,

Ja queda al lluny la casa on s'ha naixcut;
l'emoció al ulls aguaita intensa
quan ve el carril i xiula un punxagut
fibló d'hacer al punt de la partença.

Trepida el tren, trepida i esbufega;
ix de la fosca amb ull esperitat;
un gris corcer de baf els lloms rebrega
i un fum en l'aire es mou descabellat.

Benicarló, adeu! Una campana
fa el seu senyal, un crit que surt del puny
i, a poc, el tren fa el bram que s'encomana
i lentament —xif xof, xif xof— s'esmuny.

Cara a la vida va, i cara a la vida
va el jove amb cor obert y amb pensament
que no ningú ha pogut posar-li brida
i el duu a la mà, vibrant, vital, calent.

—«Benicarló! Seràs tú ma infantesa;
retornaré ja ric o cauré mort;
conquistaré pel món l'alta grandesa
i per-a mí seràs el far del port.»

Adéu, Benicarló: I una mirada
sense amargor, ni fel, sense plorar,
de sentiment, però, tota anegada
fa dirigir son cor al Crist del Mar.

Ara vaig tot sol pel mon

Ara vaig tot sol pel món
i porte al cor un desig:
abastar del cel l'estrella
i posar-me-la en el pit.

Ara vaig tot sol pel món
i travesse mars i rius
per trobar les esperances
joioses que sent dins mí.

Ara vaig tot sol pel mon
sens descansar día y nit,
percaçant branques de glòria
que s'enfugen d'entre els dits...

I ara són terres calentes
on de sucre són els fruits,
on el sol la pell recrema
i els núvols són un somris.

I ara, terres temperades
on l'or quimèric nodrix
avideses de riquesa,
odis profunds, sang i crims.

I més enllà terres fredes,
tremolors dins l'infinit,
on el vent arrapa el cel
que és sempre [sempre] tot gris.

Ara vaig tot sol pel món.
El món és ample y es buid!
El món em sembla una fosa
i m'és un goig el sofrir.

Jo tinc un amor secret

Jo tinc un amor secret
que encara no el sap ningú;
el porte al cor tancadet
com un brillant/relluu. *que*

No el coneix la llum del día
ni la fosca de la nit
perquè és l'única alegria
que vibra dins del meu pit.

Jo ja sé que m'el vigila
la lluna com una amant
quan entre estel y estel fila
el meu viure transhumant.

El porte al cor y el cor calla
perquè és un secret real
que cada día batalla
contra el meu turment letal.

Es un secret que il·lumina
el meu viure ple de dol:
la força que m'encamina
i la claror del meu sol.

Jo tinc un amor secret
i ara del cor se m'en ix:
de Benicarló jo he fet
un brillant que relluix.

4.- La mar

Benicarló s'emmiralla,
s'emmiralla en l'ampla mar.

Ixen les barques pesqueres
per uns camins fets de blaus.

Les gasolineres brunzen;
llisquen veles triangulars.

Les xarxes que ara s'escampen
cullen peixos sens descans.

Escates d'or i de plata
i bocins de lluna, blancs.
com els pits de la sirena,
sireneta de la mar.

* * *

Benicarló s'emmiralla,
s'emmiralla en l'ampla mar.

Els pescadors que naveguen
entre mar i cel tot blau
riuen glòries de peixos,
de peixos que es van pescant.

El port espera les barques,
les acull en un abraç
seguint els sospirs de llum
del dit índex que és el far.

* * *

Benicarló s'emmiralla,
s'emmiralla en l'ampla mar.

La riquesa marinera
és una cançó eternal.

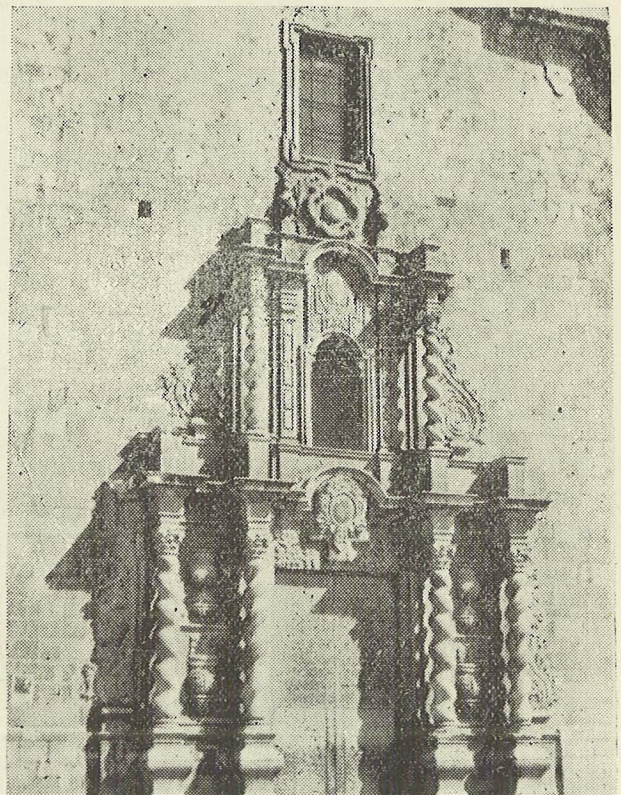
3.- El secà

El cep estira els braços fullat de verdes pampes
cobrix la terra seca, cobrix el dolç raïm
—orgia de fragàncies que el sol al flancs li envia—
xanglots de perles fines, menjada de l'Olimp.

I l'olivera grega de fulles com a llances
que fa les verdes capces de l'oli transparent,
per l'aire pentinada se mostra cançonera
amb notes classicistes i amb ritmes clars i eterns.

I el garrofer ombrívol, de branques retorçudes
d'un verd obscur de furia i d'ànima en repòs
aquest secà ornamenta, redreça i vivifica
amb tota la riquesa del fruit obscur i dolç.

(Segue en la página 15)

5.- Les xemeneies

Ací i allà les xemeneies
quan romp el dia trauen fum.
Fan llur respir despentinades;
és pel carbó que s'hi consum.

Són un gegants nostàlgics, símbols
fets d'estridència i treball.
Tota la sutja que al cel llancen
és de la indústria embolcall.

Tètrics espectres que glatixen
angoixes vives de xiprers
tenen remors i aquells silencis
d'una ciutat de pàlpits vers.

Benicarló que ja va omplint-se
de xemeneies fumejants
obri les fàbriques que creixen
de cara al món brollants, brollants.

*V Fa retorn el trotamóns
i el pit florix alegries
quan en les veus de la terra
cànctics bens, allegories*

6.- El campanar

Alt, símbol de fortitud
per damunt de les teulades;
ell guaita no mai vençut
que amb veus de bronze estimades
crida a clams la multitud.

Somriu en la llunyania,
guarda la porta barroca,
té cànctics trists i alegría
la seua ànima de roca,
i silencis quan somnía.

-Campanar! ¡Oh, corpulent
arbre de pedra vibrant;
jo t'estime eternament
car tú em duus amb crits de vent
el goig d'estarte mirant.

6.- Els sorolls industrials

Les màquines de ferro giravolten;
es mouen a compàs tots els motors;
hi ha una música extranya, sens cadèncirs,
de corretges, de palanques i tambors.

Trepiden les parets i els bancs de ferro
i els volants demoníacs i dentats;
les sirenes gemeguen en les fàbriques
per damunt dels ferratges engrassats.
del martell i l'enclusa que retruny;
hi ha el soroll infernal que arbora l'home
que esbufega i s'embruta cara i puny.

Engranatges bategen l'encanteri
i els molls tensen les peçes sens parar.

Quan les màquines semblen de misteri
surt a dolls la riquesa, el benestar.

~~IX~~

7.- Teixits, colors y perfums

Teixits, colors y perfums,
de Benicarló tresors.

No calía eixir d'ací,
no calía voltar món
per a trobar la fortuna,
per a trobar venes d'or.

En Benicarló es treballa,
Benicarló no s'adorm.

Benicarló riu i canta
i eixampla content son nom.

Teixits i laques i essències,
tres indústries rius d'or,
tres portals de paradissos
que escampem pel món el nom
d'este poble que batega
tot retrobant el seu pols,
la vital benaventura
dels presents, l'honor dels morts.

Benicarló riu i canta
i és per tors acollidor.

Teixits, colors y perfums,
manteletes y mantóns,
gèneres de punt, conserves,

l'Alberg del Turisme d'or...
Té un Arc Iris fet de laques
i uns perfums marejadors
i uns cors nobles i pacífics
i un Sant Bertomeu famós.

Benicarló riu i canta;
la Fe l'ha salvat, l'Amor.

I doblant genolls i cara
aquell que fa son retorn
i oint les veus de la terra
obri els braços i obri el cor:

—Ací retorna el teu fill;
tinc els ulls tots plens de plor.

Vinc a treballar i a amar-te...
Empara'm, Benicarló!!!

L'horta

Corre l'aigua als sequiols
canten les ~~gènia~~ gènies.

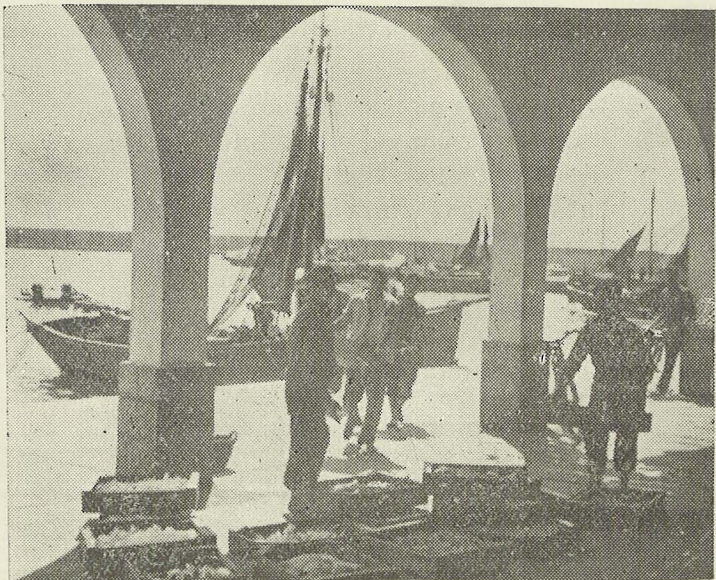
La terra és verda i és ocre
i els llegums creixen.

El cel té un blavet puríssim
d'un tó molt tendre.

El llaurador rega i canta
~~gotjes~~ gotjes o penes:

—Benicarló de ma vida,
al cor m'aplegues;
com els cadufs de la gènia
m'envaig i em quede.

CSM

El retorn

Vacil·len peus i cors que s'esgarrien
per no trobar un tast, flor de dolçor.
Els sentiments retornen si fugien
buscant plaers, bonança y abundor.

Per l'Ideal els homes es congrien
i l'Ideal no obtenen ni amb dolor.
Els pensaments són llums que no tenien
prou claretat per viure i prou clamor.

I és allavors quan l'hora és més propícia
al bon retorn, i l'ànima té clarícia
del que ha de fer sens lluites concordants.

Puresa als ulls i al cor cançons amigues,
i ens llevarà la tèrra les fatigues
i tornarem a ser uns nous infants.

VI

XII

Amunt el cor

Amunt el cor! Amunt, seny i esperit;
calcigues ja ben ferm la teua terra;
mira a l'entorn, voràs com l'infinit
les arraïls soterra
només per tú que et lliures día i nit
a conservar el seny i l'esperit.
Amunt el cor! Eleva'l fins al cel
puix que és el teu més gran i antic tresor;
hi trobaràs la llum vora l'estel
remot que lluu seré com el teu cor.
Eleva't, cor! L'altura innominada
és el paratge cert del teu delit
on la fervor no es mai encadenada,
on l'Ideal serà per tú acomplit,
Amunt el cor! I abeura'l als lligams
d'aquestes veus terrals, tan amoroses,
que tenen mots curulls de sets i fams
eternes sempre, i sempre harmonioses
dins el palau transit que ha fet el crit
per retrobar el seny i l'esperit.
Amunt el cor! Amunt! Hi ha un cel obert,
esbatanat al goig i a l'alegría,
sigla constant de precis i d'infinit.
Si **T**ha semblat el món un gran desert,
amunt el cor!, i en **v**ola i confía rell
i des de dalt voràs el món, petit
per a estotjar el seny i l'esperit.

Fa retorn el trotamóns
i el pit florix alegríes
quan ou les veus de la tèrra:
càntics breus, al-legories.

CARLES SALVADOR

El capítol V